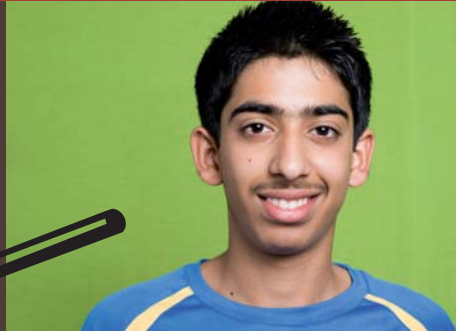
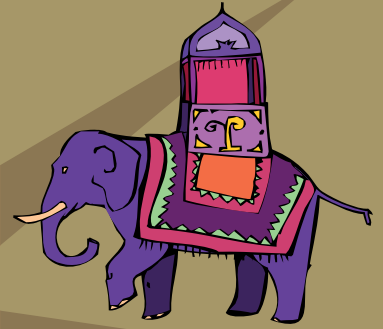

Cafaidh Ranji

Le Dòmhnall Iain MacIomhair
(Stèidhichte air an sgeulachd
ghoirid, Cafaidh Ranji le
Dòmhnall Iain MacIomhair)

Enjoy Cocoa

Cafaidh Ranji
Le
Dòmhnall Iain MacÌomhair

(Stèidhichte air an sgeulachd ghoirid,
Cafaidh Ranji le Dòmhnall Iain
MacÌomhair)

Caractaran

RANJI - GILLE MU SHEACHD BLIADHNA DEUG

MISS MACDUFF - NEACH-TEAGAISG

SWAHIR - ATHAIR RANJI

INDIRA - MÀTHAIR RANJI

DÙGHALL MAC AN ABA - BODACH À
TOBHATABOST

EILIDH NIC AN ABA - BEAN DHÙGHAILL

CEIT DHÒMHNALLACH - SGOILEAR A BHA
CÒMHLA RI RANJI SAN SGOIL

UILLEAM BREWSTER - SGOILEAR A BHA
CÒMHLA RI RANJI SAN SGOIL

MURCHADH PEUTAN - SGOILEAR A BHA
CÒMHLA RI RANJI SAN SGOIL

SIÙSAIDH CHAMSHRON - SGOILEAR A BHA
CÒMHLA RI RANJI SAN SGOIL

TORMOD BELL - SGOILEAR A BHA CÒMHLA RI
RANJI SAN SGOIL

BELLA - NIGHEAN-SGOILE

STELLA - NIGHEAN-SGOILE

FINELLA - NIGHEAN-SGOILE

CAILEAN - BALACH-SGOILE

AILEAN - BALACH-SGOILE

POILEAS

BAN-PHOILEAS

SEALLADH A H-AON: FEASGAR PHÀRANTAN ANN AN SGOIL THOBHTABOIST

Tha Swahir agus Indira air tighinn dhan t-seòmar-sgoile aig
Miss MacDuff airson fiosrachadh fhaighinn mu adhartas Ranji.

MISS MACDUFF

Feasgar math, a chàirdean. Ciamar
a tha sibh a-nochd? Tha i rudeigin
fuar a-muigh.

Tha Swahir agus Indira a' suidhe sìos mu choinneamh an

neach-teagaisg.

SWAHIR

Tha gu dearbha. Ach dh'fhaodadh gun tig samhradh fhathast.

MISS MACDUFF

Nise, tha fhios gu bheil sibh airson faighinn a-mach ciamar a tha Ranji a' dèanamh san sgoil.

INDIRA

Tha, mas e ur toil e.

MISS MACDUFF

Uill, tha e a' dèanamh gu snog. Abair Gàidhlig mhath. Tha e cho fileanta ri duine san àite. Tha e dìreach a' sealltainn dhut - togaidh iad Gàidhlig ge b' oil leotha, ma tha iad air an deagh theagasg. Ach tha ceann math, math air Ranji cuideachd.

SWAHIR

Tapadh leibh, Miss MacDuff. Tha sibh gu math coibhneil.

MISS MACDUFF

Tha mise gu math moiteil gu bheil mi nam bhall dhen sgioba a tha ag adhartachadh foghlam anns an sgìre seo. Agus tha mi an dòchas gun soirbhich le Ranji nuair a thèid e dhan oilthigh.

SWAHIR

Oilthigh! Chan eil iarraidh sam bith aige an t-eilean seo fhàgail. Tha e fhèin ag ràdh nach tèid e faisg air oilthigh no colaiste.

MISS MACDUFF

Ò, mo chreach, carson? Tha e cho comasach. Ach suidhidh e na Highers aige, ge-tà?

INDIRA

Ò, suidhidh. Ach chan eil ach dà Higher a dhìth air.

MISS MACDUFF

Agus dè an fheadhainn a tha sin?

INDIRA

Tha Gàidhlig agus Eaconamas Dachaidh.

MISS MACDUFF

Ach dè nì Ranji le Gàidhlig agus
Eaconamas Dachaigh?

INDIRA

Ò, air m' onair, tha mo chridhe
briste leis.

SWAHIR

Is dòcha nach creid sibh seo - ach
bu mhiann leis cafaidh fhosgladh
ann an Tobhtabost nuair a dh'fhàgas
e an sgoil.

INDIRA

Cafaidh le soidhnichean Gàidhlig,
far am faod muinntir Thobhtaboist a
thighinn 's gun gabh iad teatha no
cofaidh no deochan no uachdar-
reòite.

MISS MACDUFF

Ach feumaidh e àite fhaighinn
airson an cafaidh fhosgladh.

SWAHIR

Uill, mas e sin a tha e ag
iarraidh, ceannaichidh sinne
togalach dha agus cuiridh sinn
uidheam ann. Ach thigeadh sibhse
dhan chafaidh nuair a dh'fhosglas e
agus gheibh sibh cupa teatha an
asgaidh.

MISS MACDUFF

Tha sin air leth coibhneil. Ach bu
mhòr am beud nach leanadh e ris an
fhoghlam. Tha mi cinnteach gum
faigh e an dà Higher a tha e
a' miannachadh - agus feadhainn
eile cuideachd.

Èiridh Swahir agus Indira agus èiridh Miss MacDuff beagan às
an dèidh.

MISS MACDUFF

Thuirt mi cheana, is e gille
comasach a th' ann. 'S dòcha gun
atharraich e inntinn fhathast.

SWAHIR

Droch sheans! Ach chì sinn sibh
nuair a dh'fhosglas Ranji an
cafaidh. Mar sin leibh an-dràsta.

SEALLADH A DHÀ: A-STAIGH ANN AN CAFAIDH RANJI

Tha an cafaidh a' lìonadh le daoine. Tha Ranji agus athair 's a mhàthair trang gam frithealadh. Thig Eilidh agus Dùghall Mac an Aba a-steach agus suidhidh iad aig bòrd ris an uinneig. Thig Miss MacDuff a-steach agus suidhidh i aig bòrd eile. Tha Ranji a' dol gu bòrd Dhùghaill.

RANJI

Fàilt' oirbh! Dè nì mi dhuibh?

DÙGHALL

(ri Eilidh) Dè ghabhas sinn?

EILIDH

Gabhaidh mise cupan teatha agus sgon.

DÙGHALL

Ceart. Dà chupan teatha le sgon.

RANJI

Ceart gu leòr. Cha bhi mi mionaid.

Ann an tiotan, bheir Ranji an teatha agus na sgonaichean chun a' bhùird. Beiridh an cupall air làimh air a chèile, dùinidh Dùghall a shùilean agus nì e altachadh.

DÙGHALL

(a' gabhail an altachaidh) Taing dhut airson nan tiodhlacan a chuir Thu air a' bhòrd seo far comhair agus a chaidh ullachadh led làmhan gràsmhor fhèin. Beannaich an teatha agus beannaich na sgonaichean. Beannaich an t-ionad ùr seo a dh'ullaich thu. Amen.

EILIDH

Amen.

RANJI

Fuirichibh mionaid! Chuala mise siud. Chan eil mi airson a bhith mì-mhodhail ach mise a dh'ullaich an teatha agus na sgonaichean. Mise agus m' athair 's mo mhàthair a dh'ullaich an t-ionad ùr seo. Agus chan e tiodhlacan a tha agaibh idir - feumaidh sibh pàigheadh mus fhalbh sibh. Chan fhaighear na seirbheisean seo an-asgaidh. Tha mi an dòchas gun còrd ur blasad-bìdh ribh.

INDIRA

Ranji, tha tòrr agad ri ionnsachadh mu chleachdaidhean a' bhaile.

Na dèan sin tuilleadh no cha tig
duine faisg air an àite.

Thèid Ranji chun a' bhùird far a bheil Miss MacDuff na
suidhe.

MISS MACDUFF

Tha mi toilichte d' fhaicinn
a-rithist, a Ranji.

RANJI

Tha mise toilichte sibhse fhaicinn.
Dè ghabhas sibh?

MISS MACDUFF

Bhiodh glainne còc glè mhath. Is
toigh leam còc.

Thèid Ranji a dh'iarraidh còc do Mhiss MacDuff. Smèididh
Swahir ri Ranji.

SWAHIR

Thuirt sinn ri Miss MacDuff aig
Coinneamh nam Pàrantan mus do
dh'fhàg thu an sgoil gum faigheadh
i cupa teatha an-asgaidh a' chiad
turas a thigeadh i dhan chafaidh.
Mar sin, na iarr airgead oirre.

RANJI

Gu sealladh orm, cuiridh sibh gu
Bòrd nam Bochd mi.

Bheir Ranji an còc do Mhiss MacDuff.

MISS MACDUFF

Mòran taing, a Ranji.

RANJI

Tha sin saor 's an asgaidh dhuibh.
Tha mi an dòchas gun còrd e ribh.

MISS MACDUFF

Taing. Taing mhòr. Tha sin glè
choibhneil.

Thig còignear a bha còmhla ri Ranji sa chlas Ghàidhlig
a-steach: Ceit Dhòmhnallach, Uilleam Brewster, Murchadh
Peutan, Siùsaidh Chamshron agus Tormod Bell. Thèid Ranji gam
frithealadh.

RANJI

Uill, nach math ur faicinn? Dè
gheibh mi dhuibh?

CEIT DHÒMHNALLACH

Ciamar a tha thu? Gabhaidh mise
còc.

UILLEAM BREWSTER
Còc dhòmhsa cuideachd.

MURCHADH PEUTAN
Uachdar-reòite - le blas faoineig.

SIÙSAIDH CHAMSHRON
Faoineag! Dè fon ghrèin a tha sin?

RANJI
Tha vanilla!

SIÙSAIDH CHAMSHRON
Ò, b' eòlach mo sheanair air
faoineag! Bha Ranji riamh mìltean
air thoiseach oirnn sa Ghàidhlig.
Ceart. Gabhaidh mise sin cuideachd.

TORMOD BELL
Cupan teatha dhòmhsa. Ach feuch
nach bi i ro theth.

RANJI
Cha bhi i fada a' fuarachadh.

Falbhaidh Ranji, agus tillidh e an ceann greis leis na
dh'iarr an còignear. Fuirichidh e greis a' bruidhinn riutha.

SIÙSAIDH CHAMSHRON
Tha deagh àite agad an seo.

RANJI
Tha mi gu math toilichte leis. Agus
dè tha sibhse a' dol a dhèanamh,
bhon a tha sibh ullamh san sgoil?

UILLEAM BREWSTER
Tha dùil agamsa a bhith nam
mhinistear.

RANJI
Nad mhinistear? Cha do rinn thu
altachadh mus do thòisich thu air
a' chòc!

UILLEAM BREWSTER
Cha do rinn - fear a chluinneadh tu
co-dhiù.

TORMOD BELL
Tha mise a' dol a dh'fheuchainn ri
dhol dhan Arm no dhan Chabhlach
Rìoghail.

SIÙSAIDH CHAMSHRON
Faodaidh sinn uile cadal gun dragh
an uair sin agus Tormod gar dìon.

CEIT DHÒMHNALLACH

Bu chaomh leamsa a bhith nam nurs.
Ag obair ann an ospadal agus
a' cuideachadh dhaoine.

SIÙSAIDH CHAMSHRON

Chan eil mise ag iarraidh ach
pòsadh agus teaghlach a bhith agam.

TORMOD BELL

Ach saoil an lorg thu cuideigin a
phòsas tu?

SIÙSAIDH CHAMSHRON

Huh! An aghaidh!

MURCHADH PEUTAN

Mise? Tha mise gu bhith nam
thidsear, ann am foghlam tro
mheadhan na Gàidhlig. Ceithir
bliadhna san oilthigh agus bliadhna
sa cholaiste.

RANJI

Abair measgachadh. Ach chan eil a
dhìth ormsa ach an cafaidh seo a
riaghladh gu coileanta. Co-dhiù, is
math ur faicinn uile. Feuch gun
tadhail sibh a-rithist.

Pàighidh iad Ranji, agus falbhaidh iad.

RANJI

Beannachd leibh.

AN CÒIGNEAR

Agus beannachd leat fhèin, a Ranji.

Thig còignear de chlann-sgoile mu aoisean ceithir-deug is
còig-deug a-steach dhan chafaidh: Bella, Stella, Finella,
Cailean agus Ailean. Tha iad a' bruidhinn agus ag èigheach
nam measg fhèin gus an tig Ranji a dh'fhaighneachd dhaibh dè
bu mhiann leotha.

BELLA

Uachdar-reòite le blas sùbh-làir.

AILEAN

Smaoinich, tha an sgoil dùinte fad
shia seachdainean. Nach math
dhuinn!

BELLA

Bi sàmhach gus am bi sinn air
òrdachadh.

AILEAN

Ò, siuthad ma-tà.

STELLA
An aon rud ri Bella -
uachdar-reòite le blas sùbh-làir.

FINELLA
Mise cuideachd.

AILEAN
Uachdar-reòite le blas banana.

CAILEAN
An dearbh rud dhòmhsa.

Thèid Ranji a dh'iarraidh na dh'òrdaich iad. Tha iadsan a' bruidhinn 's ag èigheach a-rithist.

AILEAN
An cuala duine agaibh an t-òran a th' aig àireamh a h-aon? Fìor sgudal!

FINELLA
Sgudal? Ist! Tha na gillean sa chòmhlán a tha sin brèagha.

CAILEAN
Aidh, ach a bheil comas seinn aca?

STELLA
Huh! Coma leat! Tha iad nas fheàrr na thusa co-dhiù!

BELLA
Agus nas brèagha cuideachd!

A h-uile duine a' gàireachdainn. Tillidh Ranji le sgàl làn de uachdar-reòite.

RANJI
Dà not agus caogad sgillinn.

Pàighidh iad Ranji aig a' chunntair.

BELLA
Carson nach eil deilbh agaibh air na ballachan?

RANJI
Cuiridh mi deilbh air na ballachan.

STELLA
Carson nach eil ceòl agaibh sa chafaidh?

RANJI
Cuiridh mi ceòl dhan chafaidh.

AILEAN AGUS CAILEAN
(le chèile) Bidh sin math. Ceòl
meatailt!

Tha Ailean agus Cailean a' leigeil orra gu bheil iad
a' cluich giotar còmhla.

FINELLA
Nas fheàrr na bhith a' coimhead air
an dithis amadan a tha seo co-dhiù!

RANJI
(a' gàireachdainn) Bidh gu dearbha.
Bidh e math. Cha bhi a leithid ann
an Tobhtabost.

SWAHIR
(ri Indira - a' dèanamh cinnteach
nach cluinn Ranji iad) Abair gu
bheil seo air a bhith trang agus an
t-airgead a' tighinn a-steach. Ach
b' fheàrr leam fhathast gun
deigheadh Ranji dhan oilthigh.

INDIRA
Bha mi fhìn a' smaoinachadh an aon
rud. Chan eil mi cinnteach dè cho
seasmhach 's a tha cafaidh mar seo
ann an Tobhtabost. Ach tha Ranji
cho rag. Agus, seall cho dòigheil
agus a tha e...

SEALLADH A TRÌ: AN CAFAIDH AN DÈIDH DÙNADH AIG DEIREADH AN
LÀ

Tha Ranji, Swahir agus Indira a' sgioblachadh agus
a' còmhradh.

SWAHIR
Siud a' chiad latha seachad.
Shoirbhich gu math leinn.

RANJI
(le gàire) Agus seallaibh na tha seo
de dh'airgead!

INDIRA
Ach tha an t-àite a' faireachdainn
cho falamh a-nis.

RANJI
Carson nach fuirich sinn fosgailte
ceithir uairean fichead?

SWAHIR
Cha chòrdadh sin rium idir.

INDIRA

Bhiodh feum againn air barrachd luchd-obrach.

SWAHIR

Bhiodh eagal ormsa gur e gràisg a bhiodh a' tadhal sa chafaidh nam biodh e fosgailte ro anmoch.

INDIRA

Agus an uair sin gheibheadh an teaghlach agus an cafaidh droch ainm.

SWAHIR

Tha sinn air a bhith gu math fortanach. Bha meas aig daoine sa choimhearsnachd oirnn a-riamh bhon a thàinig sinn dhan eilean.

RANJI

Ceart gu leòr. Glasaidh sinn an doras agus bheir sinn leinn an t-airgead a rinn sinn. Cha bhiodh e sàbhailte fhàgail sa chafaidh fad na h-oidhche. Feumaidh sinn ciste-tasgaidh fhaighinn uaireigin.

INDIRA

Gabh air do shocair, Ranji. Obh, obh, abair latha! Mo chasan bochda!

Glasaidh iad an doras agus tha iad a' falbh.

SEALLADH A CEITHIR: AIG AN TAIGH, ANMOCH SAN OIHCHE

Tha Ranji, Indira agus Swahir nan suidhe mu bhòrd a' chidsin a' còmhradh. Tha cupa teatha aig a h-uile duine aca.

INDIRA

A bheil thu toilichte leis a' chafaidh a-nise?

RANJI

Toilichte? 'S mi tha. Ach tha planaichean eile agam airson a leasachadh agus a sgeadachadh.

SWAHIR

Agus dè na planaichean a tha sin?

RANJI

Cuiridh mi deilbh air na ballachan. Bidh ceòl ann a bheir tlachd dhan òigridh - ceòl nach fhaod a bhith ro àrd, gus nach dèan e crom air an fheadhainn as sine a thig a-steach.

SWAHIR

A bheil stad a' tighinn ort idir,
Ranji? Tha sin gu leòr mun
chafaidh an-dràsta. Bu chòir
dhuinn a dhol a laighe.

RANJI

Tha thu ceart. Feumaidh sinn a
bhith air ar cois tràth sa
mhadainn.

SWAHIR

Tha mo shùilean a' dùnadh ... Chan
eil mi cho òg 's a bha mi.

RANJI

Oidhche mhath. 'S math a rinn sinn
an-diugh. Agus tha sgillinn no dhà
san sporan cuideachd!

INDIRA AGUS SWAHIR

(a' crathadh an cinn agus
a' gàireachdainn) Oidhche mhath,
Ranji.

Falbhaidh iad uile às a' chidsin. Tha an taigh sàmhach.
Cluinnear gnogadh aig an doras. Thig Ranji, na leth-dhùisg,
chun an dorais. Tha poileas agus bana-phoileas aig an doras.

RANJI

Cò tha ag iarraidh cupa teatha aig
an àm seo dhen mhadainn?

A' BHANA-PHOILEAS

Ranji Sarwar?

RANJI

Sin mise. Ach dè tha ceàrr?

AM POILEAS

An ann leatsa a tha Cafaidh Ranji?

RANJI

'S ann? Dè tha ceàrr air sin? Cò
air a bheil sibh a-mach? Chan
fhaigh sibh drogaichean no deoch
làidir an cafaidh Ran ...

A' BHANA-PHOILEAS

Tha eagal orm gun deach Cafaidh
Ranji na theine. Chan eil air
fhàgail ach an t-slige.

RANJI

(ag èigheach) Mo chafaidh! Athair!
A mhàthair! Dùisgibh! Chaidh an
cafaidh na theine.

Tha Indira agus Swahir a' nochdadh ann an cabhaig.

AM POILEAS

Feumaidh sinn rannsachadh a dhèanamh. Ach an-dràsta tha e coltach gun deach rudeigin ceàrr le dealan a' chafaidh. Bruidhnidh sinn riut nas fhaide air adhart air an latha.

Falbhaidh am poileas agus a' bhana-phoileas. Tha Ranji gu math troimh-a-chèile. Mu dheireadh thall, suidhidh e. Cuiridh Indira air an coire.

RANJI

An e trom-laighe a tha seo? An obair chruaidh a rinn sinn agus a-nise chan eil sgeul air a' chafaidh. An cafaidh a bha cho trang an-dè. Chan eil sgeul air Cafaidh Ranji.

Tòisichidh Ranji a' gul air a shocair, a cheann na làmhan.

SWAHIR

Socair ort, Ranji. Feumaidh tu planaichean eile a dhèanamh a-nise.

Coimheadaidh Swahir air Indira.

INDIRA

Nach tèid thu a-nise dhan oilthigh?

RANJI

Dh'fhaodainn cafaidh fhosgladh ann an Glaschu, ged a bhios mi nam oileanach.

INDIRA

Theirig thusa dhan oilthigh, agus ionnsaich a bhith nad dhotair, a ghaoil. Dh'fhaodadh tu tilleadh agus ionad-slàinte fhosgladh air an dearbh làrach far an deach an cafaidh a stèidheachadh.

SWAHIR

Agus faodaidh tu a-rithist a bhith a' bruidhinn ris na bodaich agus ris na cailleachan ann an Gàidhlig.

INDIRA

Agus ris an òigridh cuideachd, ma thuigeas iad thu.

Èiridh Ranji agus coltas nas fheàrr air.

RANJI

Ach chan e teatha no cofaidh a bhios mi a' riarachadh an uair sin, ach cungaidhean mìorbhaileach.

INDIRA

Chan fhaigh duine cungaidh nas fheàrr na cupa teatha!

Tha Indira a' toirt cupa dhan a h-uile duine.

SWAHIR

Nì sinne ath-thogail air an togalach nuair a bhios tu air falbh.

INDIRA

'S e Cafaidh Ranji a bhios aig muinntir an àite air fhathast.

RANJI

Tapadh leibh! Cafaidh Ranji - far am faighear cungaidhean de gach seòrsa.

SWAHIR

Gheibh a h-uile euslainteach sa bhaile an aon chomhairle.

RANJI

Agus dè a' chomhairle a bhios an sin?

SWAHIR

'Bu chòir dhutsa, a charaid, tadhal air Cafaidh Ranji!'

Tha fiamh a' ghàire air aodann Ranji a-rithist. Beiridh Ranji agus athair air làmhnan a chèile.